

У НОВОМЕ САДУ У СУБОТУ 5. АПРИЛА 1886.

* ГОДИНА XI. *

ПОЗОРИШТЕ

БРОЈ 54.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Издава за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —



Драгиња Ружићка и Димитрије Ружић.

1861—1886.

Показасте се млади, лепи,
Пре дваестипет живих лета,
Не беше вам ни дваеспета;
За лепо нису људи слепи.

Лепота та се из вас роји,
Долеће нам из ваших уста,
На очи ваше, на ваш глас;

Младост ком слета, ком одлета,
Лепота душе само крепи,
Милине њене, њени стрепи,
И ненагледи њеног света.

Ох, негујте је, док сте своји,
Не осталла вам никад пуста,
Годећи нама, сладећи вас.

Л. К.



Наше народно позориште слави данас ретку славу: славу двадесетгодишњег глумовава Д. Ружића и Драге Ружићке.

Сретан је то пар људи! На њих се још у колевци осмехивала вила уметница; она их је грлила и пољубила у чело; она им је распалила у срцу свети пламен одушевљења за глумачку уметност; она их је миропомазала за свећенике, да служе тепку, претешку службу у храму српске глумачке уметности; она их је спојила, да и у животу буду једно другом верни другови, да деле добру и злу срећу.

Њих двоје допуњују једно друго у животу и на позорници.

Њих двоје су свако за себе целина: две целине у једној целини.

О њима би се могло рећи то исто, што је рекао немачки песник Бауернфелд:

„In Kunst und Leben treu verbunden,
Seid Ihr gewandelt Hand in Hand,-
Habt uns gelockt,in zahllos schönen Stunden,
In's ideale Zauberland.“

*

У том сретном пару тиња божанствена искра генија, што све око њих греје, оживљује.

Они и најмању улогу задањују правим духом и оживљују пуним жаром срца свога.

Двадесет и пет година глумили су, напредовали непрекидно, али се нису уморили.

Нису се строго држали ни једне струкке глумачке. Никад нису бирали улога, већ су приказали сваку улогу без разлике, само да се може ова или она глума приказати.

Што су год чинили, чинили су, да задовоље захтеве своје уметничке душе.

Позориште им постаде преком потребом, услов животу њиховом.

Живети и глумовати значи за њих то исто.

У шаровитој промени позоришног живота, окружени поштовачима сваке врсте, тражени од људи на гласу, праћени завишију и злобом: били су и остали с поштеним, добрым срцем, бисгром главом, уметници, а не глумци лакријаши, комедијани.

Они не грамзе за пљескањем просте све-тине, него траже, да се допадну свеснијој и строжијој мањини образованџе публике.

Они пресуђују себе саме најстрожије.

Теже, да се у приказивачкој уметности изједначе са глумачким корифејима других народа.

Кад излазе на позорницу, излазе с таквим пијететом и таквом савесношћу, као да их не ће гледати њихова обична публика, која је с њима свакад задовољна, него као да ће сваки њихов глас и сваки покрет пратити оштро око талмино или герикову.

Игра им је племенита и одмерена и онде, где има да представљају што смешино и шаљиво, или страшно и ужасно.

Они и осећају све, што казују.

Говоре без надувеног празног патоса, са свим просто, са свим природно, па опет их и чујеш и видиш.

С мало речи много рећи, па да то разуме свако: стара је уметност, која се тешко постизава, а они су то постигли.

Живахно и страсно, али опет племенито и уметнички одмерено; природно и истишито, па опет уметничким духом задахнуто; просто, па опет тако разнолико и занимљиво изпосе они слабости и махне, страсти и буре душе човечје пред наше очи, па нас потресају и очарају уметношћу својом.

*

Велика је врлина у нашег Ружића, да се он увек задуби у дух својих улога.

Видимо на њему, да осећа све, што говори, да га је улога загрејала, и да је заборавио да тек игра.

Видимо на целој му игри, да он сам мисли, да је онај исти, ког приказује, па за то нас и заноси игром својом хтели ми то, не хтели.

Он изводи улоге своје у целини тако живо, он тако јасно обележи све, у чему се разликује карактер од карактера, да чи сто мораш помислити, да су зииста такви морали бити ти карактери, које он приказује.

Ко тако уме цртати карактере, о томе

се може рећи, да има највећи дар за глумачку уметност: особину индивидуалности сваки карактер.

Ретко је, да се у кога нађе глумачки дар с бистрим разумевањем и са жарком вољом к уметности — и та ретка, сртна заједница је у нашег Ружића.

Глумећи до четири стотине најразличитијих улога, ни једне није занемарио, па била она и најнезнатнија.

Од лакрије и драстичне комике узвисио се он до најсветлијих и најтежих драмских карактера.

За сваку улогу има неко особито схватање. Он се увек креће у границама неке природне лакоће, која нам се јако допада.

Кад говори, све оживи пред нама као неком чаролијом.

Глас му је звучан, јак. Најтиши шапат нежне љубави и хучни гром мушке страсти теку му из грла чисто, лако, неусиљено.

За њега је највећа наслада, од које не зна веће, кад може једном речи, једним погледом занети, потреси свет.

Његов Никица у „Старом баци“, или Крпић у лакрији „Да је мени лећи па умрети, наводе те, да им се од свег срда смејеш, а његов „Максим“ у „Максиму Црнојевићу“, или Пера Сегединац у „Пери Сегединцу“ потресају те трагичношћу судбе своје.

*

Ружић је строг према себи самом.

Публика му пљеска, изазива га, не може дosta да га се нахвали, али он није задовољан собом. Никад му није свим по вољи како је играо. Он сам осуђује своје приказе строго без милости.

За то је и постао тако велик у својој уметности, што није био никад слеп према слабостима својим!

Али Ружић није само прави глумац, него и човек племенитог срда и родољуб.

Он је то и на позорници и у друштву и у свом домаћем животу,

Он је весео и сртан, кад му је и народ весео, сртан и задовољан!

*

У Ружићки огледа се најживље онај стари српски дух, који без разметљивости и подлости, природним, живим бојама прта и исмеја сатиричке слике наших слабости и будалаштина, и заодева их доброћудношћу, бодљикавом шалом и пикантним пецкањем.

Она стоји сама у српском позоришном свету у тој струци, коју је она на позорници створила и која ће с њоме, на жалост, да изумре!

Она игра сваку улогу, од најшалјивије до најтрагичније, на уметнички начин. Данас приказује Фему у „Покондиреној тикви“, а сутра Јевросиму у „Максиму Црнојевићу“ с таком вољом, разумевањем, хумором и заносом, да јој се не можеш за дosta надивити.

Она би се могла употребити за сваку улогу, и у свакој би кадра била занети и задивити гледаоце.

Чарилјене душе и срца, свежина и бистроћа у појмању збиље и шале, полет, занос и одушевљење за уметност — учинише, да је остала вечито млада, свежа, чила, здрава и весела!

*

Па како тек лепо, са свим из душе, пева српске песме.

Тако српски не уме певати нико. осим ње.

У ње је снажан и звучан глас, а уме да пева с највећом лакоћом.

Њезина слава проносила би се данас по целој Европи, да је хтела оставити свој мили завичај, па да је отишла у велики свет, камо су је зивкали и позивали.

Она је остала међ својима, па се задовојила тиме, да развесели и занесе песмом својом српски свет.

*

Благо позоришту, где се глумачке врлине цене и поштују, где се трновити венац глумачке патње, муке и невоље замењује свежим, цветним венцем народног признања, љубави и захвалности!

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

58. ПРЕДСТАВА.

ВАН ПРЕТИПЛАТЕ.

СВЕЧАНА ПРЕДСТАВА У ПРОСЛАВУ ДВАДЕСЕТПЕТГОДИШЊЕГ ГЛУМОВАЊА

Д. РУЖИЋА И Д. РУЖИЋКЕ.

У НОВОМЕ САДУ У СУВОТУ 5. АПРИЛА 1886.

ДОКТОР РОБИН.

ШАЉИВА ИГРА У 1 ЧИНУ, НАПИСАО ПРЕМАРЕЈ, ЗА СРПСКУ ПОЗОРНИЦУ ПРЕРАДИО Ј. ЂОРЂЕВИЋ.

ОСОБЕ:

Герик	РУЖИЋ.
Цексон, фабричар	Милојевић.
Мара, кћи му	Л. Хаџићева.
Артур, адвокат, њен заручник	Ђурђевић.
Едита, њена собарица	Ј. Добриновићка.
Слуга	Стојчевић.

За тим:

МИЛА.

ШАЛА У 1 ЧИНУ, НАПИСАО К. ТРИФКОВИЋ.

ОСОБА:

Мила, глумица	Д. РУЖИЋКА.
-------------------------	-------------

После свршене представе долазе поздрави и предаја јубиларима намењених по-
клона на позорници.

У недељу 6. априла ире поласка позоришне дружине на пут претпоследња пред-
става, а у корист позоришне дружине, први пут: "ЧЕТИРИ ХИЉАДА РУБАЉА."

Шаљива игра у 3 чина, с певањем, од Стевана Јефтића.

Ко од наших поштованих претплатника жели своја места и за ову представу задржати,
нека се изволи това ради пријавити у писарници позор. најдуже до 11 са хата пре подне.

ПОЧЕТАК У 7¹/₂, А СВРШЕТАК У 9 САХАТА.